

Stichting Ondersteuning Sovata

Postbus 282
2990 AG Barendrecht
06-24 52 19 69
info@stichtingsovata.nl
www.stichtingsovata.nl

Erkend ANBI

KvK Rotterdam 24420113
ING bank 3533795

Reisverslag

Holland - Roemenië / SOVATA april 2011

Foto voorblad: Jongen in Hostad, Sarateni (april 2011)

Op het eerste gezicht een jongen die een stuk chocolade eet. Maar bij nadere beschouwing blijkt de kachel niet te branden en er ligt nog maar één stukje hout. De temperatuur is net boven het vriespunt en de sandalen die hij draagt zonder sokken heeft hij al de hele winter aan zijn voeten gehad. Dat geldt ook voor de kleren die hij dag en nacht aan heeft.....

Op zondag 10 april, tijdens onze laatste reisdag op weg naar Sovata, brengen wij een bezoek aan Mikolos in de buurt van Turda.

Mikolos is een Hongaar van ca. 60 jaar en hij verdient een paar lei per week met het oppassen op twee in aanbouw zijnde villa's van zeer rijke Roma zigeuners.

Tijdens een reispauze in april 2010 hebben wij hem ontmoet en zijn zeer schamele hutje mogen zien. Wij zagen dat hij geen warme dekens en kleding had en wat er in het hutje stond was ook niet veel. In oktober 2010 hadden wij voor hem 2 bananendozen meegenomen met warme kleding, schoenen, dekens en voedsel.

Omdat Mikolos op het moment dat wij daar waren niet thuis was, hebben wij de dozen achter zijn hutje gezet in de hoop dat hij de dozen bij thuiskomst zou vinden. Nu hij er van hoort blijkt dat Mikolos deze niet heeft gevonden en hij werd daardoor erg verdrietig. Wel konden wij weer een glimlach op zijn gezicht toveren toen wij hem beloofden in oktober alsnog spullen voor hem mee te brengen.

Na het afscheid van Mikolos gaan wij verder met de laatste 85 kilometer naar Sovata, dat zal nog zéker 1,5 tot 2 uur in beslag nemen door de slechte staat van de wegen.

Om 14.50 uur rijden wij Sovata binnen. Het sneeuwt, de temperatuur is laag en het is winderig. Dit is overigens de eerste keer dat wij zulk koud en slecht weer hebben in Sovata.

Wij rijden door naar Sarateni, het dorp dat sinds 2004 een zelfstandige gemeente is en geen onderdeel meer is van de gemeente Sovata. Wij zijn uitgenodigd door Attila, de raadsman van de gemeente Sarateni, om bij hem te overnachten.

De overnachtingen zijn ons aangeboden door de Gemeente Sarateni omdat zij heel blij zijn met alles wat wij voor de mensen én de gemeente doen. De kosten die anders door ons privé betaald worden voor de 5 overnachtingen, worden nu gestort op de rekening voor de bouw van het mortuarium voor Sarateni. Dat is een mooie deal.

Na snel onze spullen op de kamer gezet te hebben, gaan wij naar de opslag van Sovata om daar de boel te organiseren.

In de opslag staan sinds één week de enorme rijen bananendozen en alle losse spullen op ons te wachten. Alle dozen, kinderwagens, fietsjes, bedjes, rollators, looprekken etc. worden op de juiste volgorde van bestemming gezet.

De dozen met de hygiëneproducten gaan mee naar ons verblijf om voor 60 kinderen van de school op de Sarateni, nieuwe toilettassen te vullen. Op deze school starten wij met twee eerste klassen en één tweede klas van de lagere school met het hygiëneproject.

Later in het verslag kunt u meer hierover lezen.

Na een hapje eten, het vullen van de toilettassen en het doornemen van de planning, zoeken wij ons bed op en gaan hopelijk genieten van een goede nachtrust. Overigens valt er nog steeds natte sneeuw en wij hopen dat dat morgen voorbij is.

Maandagmorgen na het ontbijt moeten eerst de autoruiten schoon geschraapt worden om het ijs ervan af te krijgen. Het sneeuwt niet meer, maar het is heel erg koud. Het programma van vandaag begint bij Hostad, het hoger gelegen gebied in Sarateni waar een groep zigeuners leven, die vroeger in de bossen woonden. Het is vandaag de bedoeling om een kijkje te nemen, te inventariseren en foto's te maken hoe de toestand van de daken is van de vaak armzalige hutjes. Mogelijk kunnen wij met de gedoneerde golfplaten van Bergschenhoek BV een aantal hutjes van een nieuw dakje voorzien. Met Levente en Zsolt, onze gidsen, beginnen wij in twee groepen onderaan het terrein om niet direct het nodig tumult te veroorzaken. Daarnaast loopt en werkt het fijner als je niet een hele sliert mensen achter je aan hebt. Door het zeer slechte weer is het terrein vreselijk blubberig en moeten wij alle moeite doen om niet uit te glijden. Elkaar vast houden op de schuine stukken vergemakkelijkt het beklimmen van de heuveltjes voor de hutjes en glijden zo minder makkelijk weg.

Na een groot aantal hutjes goed te hebben bekeken blijkt dat er weinig te vernieuwen valt. De staat van de meeste hutjes is heel slecht en rot. Vaak liggen er plastic zakken, stukken golfplaat of andere houten stukken op de daken om de regen en koude buiten te houden.

Veel van de kleine ramen zijn kapot en hebben de mensen stukken plastic op de open ruimten geplakt in de hoop regen, wind en kou buiten te houden. Het ziet er voor de meeste hutjes niet goed uit. Wij denken dat door het plaatsen van een golfplaten dak het hele hutje in elkaar zou kunnen ploffen en dat is natuurlijk niet de bedoeling. Wij besluiten er vanavond over te praten en zien wat er voor oplossingen zouden kunnen zijn.

Gelukkig steken de afvoerpijpen van de hout gestookte kacheltjes nog steeds door het dak naar buiten. Dat voorkomt veel astma en andere narigheid voor de mensen en vooral bij de kinderen. Maar doordat de afvoerpijpen niet geïsoleerd zijn, vliegt soms een dak in brand.

Door veel moeders worden wij aangesproken met de vraag of wij astma puffjes bij ons hebben voor hun kinderen. Wij verwijzen hen door naar Dr. Ilona die door ons voorzien wordt van onder andere deze astmamedicijnen.

In één van de hutjes treffen wij een oude vrouw aan en zien dat zij helemaal géén kacheltje in haar hutje heeft. Haar man is pas overleden en zij moet dan naar een (nog) kleinere hut verhuizen. Dat is natuurlijk verschrikkelijk als je bedenkt dat het 's-winters vaak -20 graden is en de temperatuur in april 's-nachts ook nog onder nul kan zijn. Met tranen in de ogen vraagt zij ons om een kacheltje, warme kleding en dekens. Wij beloven haar dat in oktober te brengen. Zo'n situatie doet pijn in je hart. De ouderen in Roemenië hebben het al heel erg moeilijk en als je ook nog eens een Hongaarse zigeuner bent, is het helemaal moeilijk. Je bent dan namelijk helemaal niet belangrijk, voor wie dan ook.

Ondertussen worden door de mensen van SOS aantekeningen gemaakt over gezinssituaties en hoeveel babypakketten er deze keer nodig zijn. Een behoorlijk aantal jonge moedertjes wordt genoteerd en zij krijgen morgenmiddag een babypakket in een kleine of grotere maat.

Ook treffen wij een opa en oma aan die voor twee kleinkinderen zorgen. De dochter van dit echtpaar is weggelopen nadat haar man was overleden. Zij zag geen uitweg om de zorg van haar kinderen op zich te nemen. Zonder partner ben je in dit land ook aan de goden overgeleverd. Het jongste kind van 7 jaar heeft epilepsie en heeft medicijnen nodig. Wijkarts Dr. Ilona heeft deze opa en oma door verwezen naar het ziekenhuis in Tirgu Mures, maar er is geen geld voor de bus of om de artsen te betalen. Triest. Wij komen bij een jong gezinnetje waarvan de kinderen op blote pootjes lopen omdat er geen schoenen zijn ! Het is hartstikke koud !! Zelfs onze gids werd heel emotioneel en wilde naar huis om schoenen van zijn eigen kinderen te halen en die te geven. Soms breekt je hart.

Bij een gezinnetje zien wij dat zij een randje grond langs het hutje hebben omgescheept en deze klaargemaakt hebben om er ooit groenteplantjes in te zetten. Eén van ons heeft zakjes groenten zaad in haar jaszak en geeft deze aan de vrouw. Met een grote glimlach en 100x dank je wel stopt zij de zakjes zaad weg in haar schort om deze later in de grond te stoppen.

Magdalena en Gheorgy, het gezinnetje dat in 2006 een stenen huisje heeft gekregen via

SOS, maakt tegenwoordig tenen manden. De wilgentenen kapt hij illegaal langs de kanten van de weg, schilt ze en maakt er dunne stroken van. Voor de afwerking gebruikt hij gevonden nylon band en hij maakt zo hele leuke en mooie manden.

Wij kopen twee manden en ook onze Roemeense gids bestelt een aantal manden die volgende week klaar zullen zijn. Het is zo fijn om te zien dat dit gezinnetje helemaal op de rit lijkt te zijn. Gheorgy was altijd aan de drank en liet de zorgen van zijn twee dochttertjes over aan zijn vrouw Magdalena. Haar verstand is dat van een 12-jarige maar samen maken zij het er het beste van en dat is goed te zien. De kinderen gaan trouw naar school en het huisje oogt ordelijk.

Zelf het tuintje ziet er goed uit.

Grappig is dat men prikkeldraad als drooglijn voor kleding heeft opgehangen. Ook als het water in de rivier en in de waterput niet meer is bevroren kan de was aan dit prikkeldraad worden gedroogd. In de winter is geen drink- of waswater beschikbaar zolang het vriest en is het wassen van kleding niet mogelijk. Vuile kleding wordt daarom vaak gebruikt om gaten en scheuren in muren en daken te dichten.

Ons gevoel is niet zo fijn, misschien komt het doordat wij in oktober 2010 geen spullen hebben kunnen brengen omdat er door onderlinge ruzies een dreiging van gevechten was. Misschien ook door het slechte weer en het blubberige en vieze terrein.

Bij ons afscheid vertellen wij de mensen dat wij dinsdagmiddag terugkomen met kleding, schoenen en babypakketten. Iedereen kijkt blij en zwaait ons uit.

Onze broeken en laarzen zitten tot aan onze knieën onder de bagger en modderspetters zitten op onze mouwen.

Na een snel boterhammetje en een flesje water gaan Coby en Levente beginnen met de huisbezoeken aan gezinnen die onze speciale aandacht nodig hebben. De anderen gaan naar de opslag om de bus te laden voor een bezoek aan het kleine ziekenhuis van Sovata en het kindershuis van Broeder Csaba.

Bij het ziekenhuis aangekomen blijken Dr. Irma, directeur, en Dr. Erzsebeth, internist, beiden niet aanwezig. Wij lossen wel de dozen met incontinentiemateriaal, kussens en dekbedden, de rollators, de rolstoel, de postoeel en de loopkrukken.

De kleine ruimte die gereserveerd is voor spullen die wij meenemen uit Nederland is veel te klein en meer dan de helft van de dozen staan in de kleine hal van het ziekenhuis. Met een van de verpleegkundigen maken wij een afspraak voor de volgende morgen.

Wij vervolgen onze tocht naar het kinderkuis van Broeder Csaba. Janos, de leider van het

kinderhuis, komt vrolijk aangelopen om ons te verwelkomen. Eerst worden alle dozen uit de bus in de kapel gezet en wij laten Janos zien wat wij allemaal mee hebben genomen. Hij glundert bij het zien van de inhoud. Natuurlijk komen er ook kinderen kijken naar wat er allemaal in de dozen zit. De T-shirts, de poppen, de sportkleding, de sokken, kortom alles komt te voorschijn. Wij maken wat

foto's van de kinderen en de spullen in de bananendozen. Het is weer een feestje om hier te zijn.

Na alles te hebben bekeken gaan wij met Janos naar de eetzaal voor een kopje thee.

In de eetzaal ontmoeten wij Kristina, de assistente van een oogarts uit Boedapest in Hongarije. Zij verteld dat zij een stichting heeft opgericht die tot doel heeft kinderen met oogafwijkingen te helpen aan bijvoorbeeld een bril. Kinderen die niet goed kunnen zien hebben een grote leerachterstand en worden door andere kinderen als dom aangezien. Samen met een oogarts uit Boedapest komt zij 2x per jaar naar Sovata om de kinderen van het kinderkuis van Broeder Csaba te controleren en de kinderen die ervoor in aanmerking komen, krijgen dan een bril.

Grappig om te horen dat sommige kinderen, vooral meisjes, huilen omdat zij een bril kregen. Met Kristina is afgesproken dat wij contact houden en elkaar eventueel kunnen helpen bij bijzondere projecten zoals deze.

Met Janos maken wij een lijst van spullen die heel hard nodig zijn in het kinderkuis.

Het gaat om wasmiddelen, schoonmaakspullen. 100 stuks bestek, 250 ballpoints,

kleurpotloden, kleurboeken, 1000 schoolschriften, blocnotes, sokken in alle maten en voor circa 75 van de allerkleinste kindjes kleurpotloden, kleurboekjes en educatief speelgoed.

Janos wordt een beetje verlegen tijdens het noemen van de dingen die hard nodig zijn in het kinderkuis. Maar ook voor dit kinderkuis zijn grote bezuinigingen aan de orde, waardoor er onvoldoende school- en speelmaterialen aanwezig zijn.

Wij proberen onze sponsors te benaderen en zullen hen vragen om een donatie voor dit mooie project te doen. Dat kan zowel in goederen als in een financiële donatie op de bankrekening van SOS onder vermelding van "Kinderhuis".

Janos is zó blij met onze hulp dat óók hij ons slaappleatsen voor de komende keer aanbiedt in het kinderkuis. Wij bedanken hem voor dit geweldige aanbod en worden uitgezwaaid door Janos en een groep kinderen.

Wij gaan kijken waar wij vanavond kunnen eten. Na het avondeten nemen wij nog even de planning door en bespreken het programma van de volgende dag.

Dinsdagmorgen 12 april moeten wij vroeg uit de veren. Sovata ligt bedekt onder een laagje sneeuw en aan de grijze lucht te zien zal er nog het een en ander aan sneeuw vallen vandaag. Na het ontbijt gaan wij naar de opslag van Sovata om de bus te laden voor de school op de Iliesi en de Naschoolse Opvang.

Met een overvolle bus rijden wij eerst naar het ziekenhuis voor de afspraak met Dr. Irma

en Dr. Erzsebeth. Ook zij zijn erg blij ons te zien en bedanken voor de grote hoeveelheid spullen die wij voor hen mee hebben genomen. Op onze vraag of het incontinentiemateriaal, de verbandmiddelen en de hulpmiddelen zoals rollators, looprekken etc. niet te veel is, antwoorden zij beide dat het nóóit te veel is. De rollators, de rolstoelen, krukken en looprekken worden ook aan de mensen in het dorp gegeven als zij die nodig hebben. Het incontinentiemateriaal is ook zéker niet te veel, iedere dag wordt het gebruikt voor de patiënten in het ziekenhuis en ook de mensen in het dorp krijgen wat zij nodig hebben voor thuis. Grote dank aan Miranda en haar team van de thuiszorg !!

Met de dekbedden die door Cok en Toos zijn gedoneerd zijn beide artsen ook heel erg

gelukkig. De dekbedden kunnen op 60 graden gewassen worden en zijn licht en luchtig voor de patiënten. Een extra bedankje gaat naar Cok en Toos !

Na het nemen van foto's voor de sponsors gaan wij naar het kantoor van Dr. Erzsebeth. De beide artsen zitten nog even na te glunderen van de spullen die wij meegenomen hebben.

Het gesprek neemt een verrassende wending wanneer het gaat over de aanbouw van het deel aan het bestaande ziekenhuis. Dr. Irma vertelt dat de staat geld heeft vrijgemaakt voor de aanbouw aan het ziekenhuis en dat de start een dezer dagen zal beginnen. De planning is dat dit jaar de aanbouw gerealiseerd moet zijn.

Gelukkig komt er ook een EHBO voor alle mensen in en om Sovata. Het verbaast ons in grote mate dat nu ineens de aanbouw gerealiseerd kan worden. In grotere plaatsen in Roemenië zijn er namelijk al 19 kleine ziekenhuizen gesloten. Wellicht dat het bekende Berenmeer in Sovata het nodige toerisme aantrekt in de toekomst en dan is de aanwezigheid van een ziekenhuis toch wel een vereiste. Volgens Dr. Erzsebeth komen op dit moment veel rijke Bulgaarse toeristen naar Sovata. Dat is fijn om te horen.

Verder praten wij nog over algemene zaken. Dr. Erzsebeth vertelt dat de mensen in Roemenië veel problemen hebben na het communistische tijdperk. Er is een verandering in de mensen door grote hopeloosheid. Er wordt op grote schaal gestolen en ook de bossen worden leeggeroofd.

Dat is niet zo gek als je hoort dat de Sociale Dienst de betalingen aan werkeloze ambtenaren heeft ingetrokken voor de duur van 1 jaar, de al piep kleine pensioentjes nog veel hoger belast worden en de gehandicapten en langdurig zieken krijgen nog maar de helft van het beetje dat zij voorheen kregen. De extra hulp voor terminale zieken is gehalveerd. Door al deze grote bezuinigingen is de moed en hoop bij de meeste mensen diep in de schoenen gezakt. Het lijkt erop dat naast de economische crisis ook in de mensen zélf een crisis aan de gang is. Dat maakt het nog droeviger dan het al is. Maar wat wil je als zelfs het kleine beetje inkomen ook nog eens ingenomen of gehalveerd wordt? Het is nét niet genoeg om van te leven, maar nét te veel om dood te gaan.

Dr. Irma en Dr. Erzsebeth hopen dat wij in de toekomst nog veel spullen kunnen meenemen uit Nederland en vragen of het mogelijk is om 2 of 3 gebruikte PC's voor de artsen mee te nemen. Natuurlijk gaan wij daarvoor actie ondernemen en hopen haar in oktober blij te kunnen maken met de computers.

Dr. Irma en Dr. Erzsebeth vragen ons alle sponsors heel hartelijk te bedanken voor alle materialen die zó hard nodig zijn om de vaak doodzieke mensen in het ziekenhuis beter te kunnen verzorgen. Zonder deze materialen is het bijna ondoenlijk een goede verzorging te bieden.

Dr. Irma en Dr. Erzsebeth vragen ons alle sponsors heel hartelijk te bedanken voor alle materialen die zó hard nodig zijn om de vaak doodzieke mensen in het ziekenhuis beter te kunnen verzorgen. Zonder deze materialen is het bijna ondoenlijk een goede verzorging te bieden.

Wij vertrekken uit het ziekenhuis richting de school op de Iliesi. Dit is de school waar vorig jaar het dak van is vernieuwd, de toiletgroep is aangesloten op stromend water en de septic tank is geplaatst.

Voordat wij de dozen uit de bus halen gaan wij eerst naar binnen, waar de klasjes vol zitten en de les in volle gang is. Bij het zien van onze gezichten worden direct alle lessen gestaakt en worden wij hartelijk verwelkomd door Julia en de andere onderwijzeressen. Onze nieuwe

vrijwilliger krijgt een rondleiding door het gebouw en Julia, het hoofd van deze school, gaat met ons aan tafel zitten. Wij vertellen wat er in de dozen zit en ook zij is dolblij te horen dat er weer schriften en pennen in de dozen zitten en zij voor de rest van dit schooljaar geen zorgen heeft over de schoolmaterialen. Die zijn nu voldoende aanwezig. Wij vragen of de toiletgroep en de septic tank naar behoren werken. Julia zegt dat een van de tanks, waarschijnlijk door de extreme kou, is gescheurd en dus niet meer werkt. Navraag leert ons dat de afsluiter bovenop de septic tank niet goed was aangesloten en de tank daardoor is gebarsten. Wij vragen via Levente wanneer dit opgelost gaat worden. Volgens Levente zal binnen enkele dagen de aannemer de kapotte tank vervangen en hij heeft ons beloofd dat alles weer goed zal werken. Wel moet de nachtvorst dan uit de grond zijn.

In oktober 2010 hadden wij voor de kinderen slingers, hoedjes, ballonnen, papieren bordjes en bekers voor verjaardag vieren meegenomen. Dat is een groot succes geweest en Julia laat ons een DVD zien waarop de viering van een verjaardag op school te zien is.

Hartstikke leuk en een jarig kind is dan ook echt jarig. Door een van de onderwijzeressen wordt zelfs een taart gebakken met kaarsjes erop. Kunt u zich voorstellen hoe dat is voor zo'n kind ?? Super !! Geweldig toch ?? Thuis, bij de kinderen is immers geen geld om een kinderverjaardag te vieren.

Julia en Aranka vragen voor deze school leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal om het lezen thuis en op school te bevorderen. Tot vorig jaar kregen ook de kinderen op deze school een cadeautje of boek bij het overgaan naar een hogere klas. Door de bezuinigingen is dat niet meer mogelijk en de kinderen zijn daarvan de dupe.

Bij de Tesco in Boedapest kunnen wij heel voordelig kinderboeken kopen, zoals wij dat nu ook gedaan hebben voor de kinderen van School 2.

Aranka zal een lijst met titels van boeken maken en wij zullen bij de Tesco kijken of wij die kunnen vinden en kopen. Het gaat om kinderen tussen de 7 en 11 jaar.

Als laatste vraagt Julia ons te kijken naar de vloeren van de klaslokalen. De fundering is van beton, maar omdat de school wat hoger ligt, loopt er water onder de school door en de houten vloer wordt daardoor aangetast door het vocht. Nu liggen er stukjes hout van de vloer los, dat is niet hygiënisch en moet je ook uitkijken dat je er niet over valt. Wij gaan nadenken hoe dat probleem is op te lossen.

Gekleurd papier, pennen, schriften, Pritt lijmstiften, kleurpotloden en verjaardags artikelen zijn weer hard nodig voor aanstaande oktober.

Als laatste gaan wij nog even in het zelfde gebouw in de crèche kijken. Daar zijn 15 kleine kindjes lekker aan het spelen en kleuren. Op de muur zien wij tekeningen over het voorjaar en de lentebloemen. Heel leuk. Erika, de begeleidster, vraagt ons te kijken naar de onderkant van de muren. Er zitten grote scheuren in en het zou fijn als er bijvoorbeeld kunststof schroten geplaatst kunnen worden. Dan kunnen er tekeningen en andere dingen opgeplakt worden voor de hele kleintjes van de crèche. Voor deze kindertjes hebben wij mooi en leuk speelgoed meegenomen die Inge en Erik hebben gedoneerd. Het is meer dan welkom en de kleintjes beginnen direct met het uitpakken van het moois. Bedankt Inge en Erik, namens de kleintjes en de begeleidster !

De kinderen zwaaien ons uit en wij rijden naar de Naschoolse Opvang. Tunde, de begeleidster, verwelkomt ons heel blij en wij pakken direct de dozen uit de bus. Voor de Naschoolse Opvang hebben wij 25 paar sloffen meegenomen. Nu ook de vloer prachtig is vervangen door parket, is het nodig om sloffen voor de kinderen te hebben. De straten in de omgeving van de Naschoolse Opvang zijn niet geplaveid en met een beetje regen is het een grote blubber zoi. De kinderen kunnen hun schoenen of laarzen bij de ingang neerzetten en gebruiken van de meegebrachte sloffen.

Natuurlijk zijn er ook weer schriften, pennen,

kleurpotloden, kleurboeken en speelgoed voor de kinderen. Geduldig wachten zij hun beurt af en zitten al glimlachend te gluren naar de inhoud van de dozen.

Tunde is wat nerveus en verteld met spanning in haar stem dat een landelijke inspectie het gebouwtje heeft gecontroleerd op brandveiligheid, hygiëne en algemene veiligheid voor de kinderen. De inspecteur heeft laten weten dat er een toilet aanwezig dient te zijn in het gebouw en dat deze vóór september 2011 geplaatst moet zijn !!

Als er voor september geen toilet is gerealiseerd, moet het gebouw gesloten worden. Dat zou heel erg zijn en tientallen kansarme kinderen zouden geen opvang, eten en les meer kunnen krijgen. De Naschoolse Opvang is opgezet door en een onderdeel van het Kinderhuis van Broeder Csaba. Tunde vraagt of wij donderdagmiddag kunnen komen om te praten met een van de managers van het Kinderhuis van Broeder Csaba om te zien of zij samen met SOS voor een oplossing kunnen zorgen. Wij spreken af donderdag om 16.00 uur weer terug te komen voor een gesprek.

Inmiddels is het weer tijd voor een meegenomen boterhammetje en gaan wij vervolgens naar de opslag om de bus te laden voor het uitdelen van kleding, schoenen en babypakketten op Hostad, het hoger gelegen gebied van de bosjes zigeuners. Wij bespreken onze strategie en gaan op weg met een overvolle bus naar Hostad. Het pad naar boven op het terrein is gelukkig voorzien van een laag grof gesteente, waardoor wij redelijk ver naar boven kunnen rijden.

Na veel passen en meten hebben wij een goede plek gevonden om de spullen aan de mensen uit te delen. Onze Roemeense vrijwilligers, Levente en Csaba, zijn bij ons om te helpen de mensen in het gareel te houden.

Het is al heel erg druk en wij hebben niet eens de kans om de achterdeuren van de bus te openen. Er wordt aan de mensen diverse keren gevraagd naar achter te gaan, wat na veel

schreeuwen en terug duwen dan ook voor enkele momenten lukt.

Wij beginnen met de dozen kleding voor dames en heren. Coby gaat met een stapel dozen aan de achterkant van de groep beginnen met uitdelen, waardoor er wat ruimte ontstaat voor degene die vlak bij de bus staan. De anderen gaan met uitdelen beginnen vanuit de bus, via onze mensen die tussen de zigeuners staan.

Het duwen en dringen wordt zó erg dat onze mensen in de bus moeten staan met de deuren dicht omdat wij anders plat gedrukt worden. Wij moeten nu eerst overleggen hoe verder te gaan met het uitdelen. Het zou anders volledig uit de hand kunnen lopen ondanks onze twee Roemeense hulpverleners.

Coby heeft ondertussen de inhoud van de eerste dozen achteraan de groep uitgedeeld en komt naar voren om een paar nieuwe dozen te halen. Op het moment dat zij twee dozen in haar hand heeft pakt een jonge zigeuner een doos van haar af en rent er mee weg. De tweede doos wordt ook uit haar handen gepakt. Coby is niet bang en laat zich niet op haar kop zitten, rent achter de tweede jongeman aan en grijpt de doos uit zijn handen. De eerste man is al te ver naar boven gerend en is niet meer in te halen. Op zulke momenten móet je eigenlijk besluiten om te stoppen met uitdelen en weggrijden. Dit is geen doen en wij moeten er ook voor zorgen dat onze mensen niet beschadigd worden.

Door de hectiek van dat moment hebben wij echter niet ingegrepen. Ondertussen moet je ook opletten dat de mensen geen spullen uit je jas- of broekzak jatten. Levente heeft zelfs drie keer de ritsen van zijn jas dicht moeten doen. Zelfs een zakdoek ben je kwijt als je niet oplet.

Na overleg proberen wij om de gezinnen bij elkaar te zetten en hen dan één volle doos te geven. Dat gaat even goed totdat er weer vreselijk geschreeuwd, geduwd en gedrukt wordt. Danny staat op een gegeven moment helemaal tegen de bus gedrukt en kan geen kant meer uit. De dames staan nog steeds veilig in de bus en kunnen niet veel meer doen dan toekijken. Het regent ondertussen pijpenstelen en dat maakt het ook niet gemakkelijker.

De inhoud van de laatste dozen werpen wij nu uit de auto om even van de drukte af te komen. Het is echt niet leuk. Zelfs een aantal zigeuners konden geen spullen aanpakken omdat zij ook tussen het gedrang zaten en hebben dus niets gekregen.

Maar nu moesten de schoenen nog uitgedeeld worden en ook dat zorgde voor veel geduw, getrek, geschreeuw en gegraai. Wij proberen zoveel mogelijk om de mensen allemaal 1 of 2 paar schoenen te geven, maar ook dat lukt slechts ten dele. Op een gegeven moment werpen wij de schoenen uit de bus naar de omhoog gestoken armen en handen.

Gelukkig wordt het na het uitdelen van de schoenen rustig en kunnen de meisjes en vrouwen die zwanger zijn of net een baby hebben gekregen, een babypakket krijgen van Coby. Dat gaat gelukkig hartstikke goed, omdat wij de vorige dag al notities hadden gemaakt wie er in aanmerking zou komen voor een babypakket in een kleine of grote maat, of een kinderwagen, of een wandelwagen. De vrouwen

staan keurig met hun identiteitskaart te wachten tot hun naam wordt afgeroepen en zij aan de beurt zijn.

Terwijl het uitreiken van de babypakketten aan de gang is, ga ik de grote zak gekleurde ballonnen uitdelen aan de kinderen. Dat is voor de kinderen echt een feestje en zij zijn zichtbaar blij met de mooie ballonnen. Op een gegeven moment komt er een jonge vent op mij af en grijpt een hand ballonnen uit mijn zak. Ik wordt zó ontzettend boos omdat er van mij gestolen wordt. Ik stop de ballonnen weg en ga op die vent af en vraag de gepikte ballonnen terug. Hij lacht mij uit en maakt grapjes tegen het groepje mensen om hem heen. Bij de 3^e keer dat ik de ballonnen terug vraag maakt hij weer een grapje en zegt dat hij ze verloren heeft omdat hij gaten in zijn zak heeft. Hij is niet van plan om ze mij terug te geven. Ik vertel hem dat ik het niet pik dat er van mij gestolen wordt en eis nogmaals de ballonnen met een excuus terug. Hij vertikt het en blijft mij uitlachen.

Op dat moment vertel ik de mensen dat wij nooit meer komen met schoenen en kleding, maar ook in oktober niet meer zorgen voor voedselbonnen. Dat maakt indruk en de vrouwen proberen mij te sussen en wrijven over mijn rug en armen en proberen zo de situatie te verzachten. Ik blijf bij mijn standpunt en vraag een van onze tolken nogmaals heel duidelijk uit te leggen dat ik het niet pik en dat wij stoppen met alle activiteiten voor deze groep

mensen. De mensen zien nu echt de ernst van de zaak in en trekken de bewuste jongeman aan zijn armen erbij. Hij geeft mij de gejatte ballonnen terug met een excuus.

Natuurlijk gaat het niet om die paar ballonnen maar wel om het respect wat de mensen van SOS verdienen voor al het werk, de energie en de liefde die zij steken in deze mensen. Deze mensen zijn heel arm en weerloos als Hongaarse zigeuners en hebben geen enkele kans op enig

vooruitzicht, maar respect kost geen geld !!

Mogelijk volgt er ooit een represaille naar Coby of naar mij omdat wij deze twee mannen hebben aangesproken op hun gedrag. Het is in deze cultuur namelijk niet de gewoonte dat vrouwen de mannen de les lezen. Wij zien wel.

Met een bedrukt gevoel verlaten wij Hostad en weten eigenlijk niet goed hoe deze mensen verder te helpen zijn, zonder dat wij de klos zijn. Het is moeilijk, je verstand zegt:

"stoppen ermee" en je hart zegt door te gaan voor degene die wel beter willen.

SOS is namelijk nog de enige organisatie die deze mensen helpt met kleding, schoenen en voedsel. De rest heeft het helaas al laten afweten. De uitdeling zal op een andere manier moeten gaan plaatsvinden.

Wij gaan op zoek naar wat avondeten en nemen de dag van vandaag even door. De ervaring van vandaag heeft er behoorlijk ingehakt bij ons en wij proberen de positieve kant ervan te zien. Dat blijkt moeilijk en wij besluiten vooralsnog niets overhaast te beslissen en het even te laten berusten.

Een van onze Roemeense hulpverleners komt nog even langs en komt met een heel goed bericht. Wellicht kunt u zich herinneren dat er twee jaar geleden aangifte is gedaan van seksueel misbruik van een 5 jarig zigeunermeisje door een oudere man.

De aangifte in Sovata had geen enkele zin omdat het toch maar om een zigeunerkind ging. Vervolgens is in Tirgu Mures aangifte gedaan en dat heeft het nodige effect gehad. De man is tot een paar maanden gevangenisstraf én de betaling van een geldbedrag veroordeeld. De inspanningen van SOS en de plaatselijke hulpverleners zijn zéker niet voor niets geweest !!

Vandaag, woensdag 13 april, begint de dag weer met slecht weer. In de harde regen rijden wij naar de opslag van Sovata om de dozen voor school 2, de crèche op de Praidului en de crèche bij de RK Kerk in Sovata op te halen.

Mevrouw Kuti, de directeur van school 2, staat ons al op te wachten en komt ons met een blij gezicht tegemoet. Inmiddels heeft zij de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en haar tijd als directrice van een aantal scholen zit er bijna op. Zij vertelt blij te zijn met pensioen te kunnen gaan nu er een hectische tijd aankomt met allerlei veranderingen door verdergaande bezuinigingen.

Zij bedankt als eerste alle sponsors heel hartelijk voor de spullen die wij namens u mochten brengen op deze school. Zij is ongelooflijk dankbaar, omdat er zonder deze spullen nauwelijks leermiddelen zouden zijn.

Danny vertelt wat wij deze keer mee hebben genomen en ondertussen gaan de anderen samen met een aantal kinderen de dozen uit de auto halen.

Wij vragen hoe het gaat met het hygiëneproject en of de aantallen toilettassen omhoog moeten voor nieuwe klassen. Mevrouw Kuti zegt dat het een groot succes is en dat de kinderen de lessen in hygiëne erg leuk vinden en thuis ook proberen de ouders aan het tandenpoetsen te krijgen. Het zou fijn zijn als er voor 50 nieuwe kinderen ook een toilettas zou kunnen komen, bestemd voor kinderen op de school op de Iliesi, op school 2 en op de school op de Praidului. Mevrouw Kuti zal zorgen voor een

bijgewerkte lijst van alle kinderen. Na een uitgebreid praten over dit fantastische project is iedereen heel blij dat het zijn vruchten afwerpt.

Ook komt het gesprek op Sara. Sara zorgt 's-morgens om 5.00 uur dat het hout voor de kachel op de school op de Iliesi is klein gehakt en de kachel lekker warm is als de school om 8.15 uur begint. De gemeente is sinds 1,5 jaar niet meer in staat haar volledige salaris te betalen en daarom heeft SOS besloten om voorlopig maandelijks de helft van haar salaris aan te vullen. Als SOS dat niet zou doen, moet de school gesloten worden en staan er zo'n 25 kinderen op straat zonder onderwijs. Gelukkig kon mevrouw Kuti ons bevestigen dat ook voor het komende schooljaar de Gemeente de helft van haar salariskosten kan betalen. SOS zal zorgen voor de andere helft van haar salaris.

De schoolinspecties van vorig jaar oktober zijn voor de scholen in Sovata goed afgelopen. Er zijn geen veranderingen en geen ontslagen voor dit en het komende schooljaar aan de orde. Wel moet het onderwijzend personeel veel papierwerk doen en overal en nergens rapporten van maken. In de komende 3 - 4 jaar zullen er wel samenvoegingen tussen de scholen moeten plaatsvinden.

Het schoolbudget is iets omhoog gegaan omdat er voor dit schooljaar iets meer kinderen op de school zijn aangenomen. Het feit blijft dat er voor werkboekjes, schriften en pennen absoluut geen geld is en de scholen afhankelijk zijn van dat wat SOS voor hen meebrengt. In oktober 2010 heeft mevrouw Kuti gevraagd om leesboekjes mee te nemen in de Hongaarse en Roemeense taal. Dit om het lezen thuis en op school te bevorderen.

Bij de Tesco (een bedrijf zoals in Nederland de Makro) hebben wij 22 boeken gekocht. Van sprookjes tot verhalen over dinosaurussen tot boerderijverhalen. Zulke mooie boeken met harde koft had zij nog niet eerder gezien en zegt dat het bijna een droom is om deze boeken op school te mogen hebben. Met een stralend gezicht pakt zij boek voor boek en kijkt naar de inhoud en de prachtige plaatjes.

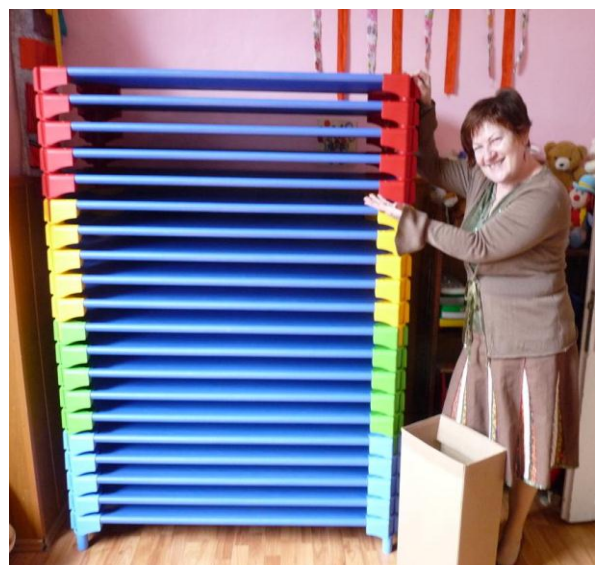
Geweldig om te zien h e blij zij is met deze boeken.

Als een van de laatste punten wordt besproken wie de opvolger van mevrouw Kuti gaat worden. De heer Ference, nu de directeur van de middelbare school, zal vanaf het nieuwe schooljaar de directie gaan voeren. Aranka is ondertussen een afspraak aan het maken om ons voor te stellen aan de heer Ference. De afspraak wordt gemaakt voor donderdagmorgen om 08.00 uur op de middelbare school van Sovata.

Enigszins verlegen vraagt mevrouw Kuti of wij voor oktober w er schriften, pennen, blocnotes en leesboekjes kunnen meenemen. Wij zeggen haar toe dat wij ook voor oktober de nodige schoolspullen zullen meenemen. Wij krijgen stevige kussen op beide wangen en mevrouw Kuti vraagt ons nogmaals alle sponsors h el hartelijk te bedanken voor alle spullen.

Wij vervolgen onze weg naar de crèche achter de Rooms Katholieke Kerk in Sovata.

De grote dozen speelgoed halen wij direct uit de auto en gaan het trapje op van de crèche waar Judith het hoofd is. De kindjes slapen en Judith springt blij verrast op uit haar stoel en is hartstikke blij ons te zien. Zij verteld ons dat zij slapeloze nachten heeft gehad omdat zij niet wist hoe zij aan 20 nieuwe bedjes kon komen. De 20 nieuwe bedjes zijn nodig voor de nieuwe kindjes die in deze crèche zijn opgenomen. In oktober 2010 hadden wij haar beloofd te proberen om deze bedjes aan te schaffen. Gelukkig is dat gelukt en na een telefoongesprek met de leverancier in Tirgu Mures blijkt dat de bedjes deze dag al gebracht kunnen worden. Judith is zó blij dat zij opspringt en roept Thank you God !!.

Ze knijpt ons fijn en geeft ons dikke kussen van blijdschap en bedankt uit de grond van haar hart alle sponsors dat het gelukt is om de bedjes te hebben.

In deze crèche worden kindjes, tussen de 3 en 5 jaar, uit heel arme gezinnen iedere dag opgevangen. Zij kunnen daar spelenderwijs leren, krijgen te eten en doen 's-middags een slaapje. Terwijl wij verder praten met Judith kijken de anderen rond en maken ook foto's van de slapende kindjes. Wij spreken met Judith af dat mensen uit het dorp de benodigde dekbedjes maken en zullen later horen wat de kosten daarvan zullen zijn. Dit bezoek is ook voor ons een feest en wij zijn samen met Judith heel gelukkig dat dit mooie project zó goed gaat.

Ondertussen is ook de leverancier gearriveerd en worden de bedjes opgestapeld en betalen wij de rekening.

Het meegenomen speelgoed zal later op de dag aan de kindjes worden gegeven én wij weten dat zij weer heel erg blij zullen zijn met het mooie en leuke speelgoed.

De volgende dag hebben wij nog even contact met Judith en zij verteld ons dat de kinderen heel nieuwsgierig waren of het nieuwe speelgoed en de bedjes er de volgende dag ook nog zouden zijn. Natuurlijk is dat het geval en de kleintjes konden met een goed gevoel naar huis.

Voor komende oktober zullen wij kijken voor wat buitenspeelgoed zoals een zandbak, een wip en een schommel. Wellicht dat een Roemeense timmerman kan zorgen voor hout en het maken van een schommel en een wip. Misschien is een picknick tafel ook erg leuk voor de kleine tuin bij de crèche.

Dolgelukkig en met een grote lach op haar gezicht worden wij uitgezwaaid en vertrekken naar ons volgende bezoek namelijk de crèche op de Praidului.

Door de kindjes en Klara worden wij vrolijk begroet en de kinderen willen natuurlijk eerst kijken wat er in die grote dozen zit. Wij pakken alles uit en de kinderen gaan spelen met het nieuwe speelgoed. Natuurlijk worden er ook weer foto's gemaakt en wij gaan in gesprek met Klara over de zaken die in deze crèche een grote rol spelen. In deze crèche komen voornamelijk zigeunerkinderen uit zeer arme wijken. Ouders die dagelijks geen eten of onvoldoende kleding hebben voor hun kinderen

en zichzelf. Het komt regelmatig voor dat een kind 's-morgens naar de crèche komt en 's-middags snel naar huis moet omdat hij of zij de kleren aan een broertje of zusje moet geven zodat die dan 's-middags naar school kan. Deze kinderen krijgen ook geen eten van thuis mee omdat het er eenvoudigweg niet is. Via de Overheid krijgen deze kinderen per dag wel een bekertje melk en een wit broodje zonder boter of beleg te eten.

De begeleidsters van deze crèche kopen van hun eigen geld toch wat margarine zodat de kinderen geen droog brood hoeven te eten. Dat is toch wel heel erg triest !!
Deze arme kinderen worden natuurlijk ook gepest door kinderen die het net ietsje beter hebben. Vreselijk !!

Ieder jaar komen er op deze crèche zo'n 20 tot 30 nieuwe kinderen bij en de oudste kinderen stromen dan door naar de basisschool. Ook hier is een groot gebrek aan schoolmaterialen, pennen, kleurpotloden, kleurboeken, knutselmaterialen en leesboeken. Wij spreken met Klara af dat wij vanaf oktober 2011 dozen met kinderkleding en schoenen voor kinderen tussen de 3 en 11 jaar zullen meenemen.

Via de crèche krijgen de kinderen dan 2 setjes kleding, een warme jas en schoenen of laarzen. Wij zijn heel blij met dit initiatief en het is een geweldige oplossing om ook deze gezinnen te voorzien van kleding en schoenen. Ook zullen wij zorgen voor een flink aantal babypakketten in de maten 50 t/m 68 en 68 t/m 80 voor de zwangere meisjes en vrouwen in die omgeving.

Ondertussen is Marry prachtig geklede poppen aan het uitdelen aan de meisjes. Ze zijn

verrukt van een eigen popje en knippen die stevig in hun handjes. Er is ook een neger popje bij en Klara vraagt of zij die mag gebruiken om de kinderen te leren dat er ook andere mensen in de wereld wonen. Dat is prachtig om te horen en het negerpopje krijgt een speciaal plekje in een van de klaslokalen. Soms krijg je gewoon rillingen over je rug als je deze zeer gemotiveerde begeleidsters hoort praten en hun energie lijkt oneindig.

Gelukkig, anders hadden deze kinderen absoluut geen enkele toekomst.

De verhalen van Klara hakten er bij ons hard in en een aantal van ons besluit even naar een van de kleine supermarktjes te gaan om potten jam en echte boter te kopen.

In oktober 2011 zullen wij vanuit Nederland naast alle andere spullen ook pindakaas en chocopasta meenemen voor kinderen op deze crèche. De meeste kinderen hebben nog nooit pindakaas of chocoladepasta geproefd, het is bijna niet te verkrijgen en ook nog eens vreselijk duur.

De dag is voorbij gevlogen en wij gaan maar eens op zoek naar wat warm eten. Na het avondeten gaat Dan nog even bij Csaba langs om de tweede aflossing van de lening op te halen. Het gaat redelijk goed met de tandtechnische praktijk maar het blijft hard knokken in dit arme dorp.

Ook vandaag is Coby op gezinsbezoek geweest en is langs gegaan bij de familie van Rebecca. In het reisverslag van oktober 2010 schreven wij dat Rebecca is overleden door het drinken van remolie met alle verdrietige consequenties daarvan. Voor de kinderen van Rebecca heeft Coby een prachtige foto van haar ingelijst en deze overhandigd aan de kinderen. De kinderen vonden het een prachtig geschenk en bedankten Coby heel hartelijk.

Coby brengt diezelfde avond een bezoek aan Gyongyiver, de vrouw die via SOS vorig jaar haar tweede nieuwe beenprothese heeft gekregen. Zij is heel erg gelukkig met haar nieuwe been en kan er goed mee lopen. Gyongyiver werkt op een soort marktje waar zij haar zelfgemaakte sierraden verkoopt voor een paar lei per dag. Zij kan zich er net mee redden, alleen lukt het niet geld voor medicijnen over te houden. Omdat haar eigen been het soms behoorlijk moeilijk heeft, moet zij medicijnen gebruiken. De prijs van deze medicijnen bedraagt € 50,- per half jaar en dat is voor haar heel erg veel geld. Gelukkig kunnen wij uit de pot "hulp aan gezinnen" aan Gyongyiver een ondersteuning geven. Voor haar hadden wij dan ook een mooi gevulde doos met alles wat er nodig is om zelf sieraden te maken. Natuurlijk ook wat kleding en gezellige dingetjes. Gyongyiver vraagt ons ook om alle sponsors heel hartelijk te bedanken voor alle hulp. Zonder deze hulp zou zij niet meer kunnen lopen en voor zichzelf en haar zoon kunnen zorgen.

De anderen gaan nog even langs bij een aantal van onze Roemeense hulpverleners en gaan wat later dan de bedoeling ons bedje opzoeken.

Donderdag 14 april, de laatste dag van ons bezoek aan Sovata is er nog van alles te doen. Om 08.00 uur worden Dan en ik verwacht bij de heer Ference, nu alleen nog de directeur van de middelbare school maar straks ook directeur van school 2, om ons voor te stellen en te praten over het lopende en komende schooljaar.

Aranka is met ons mee omdat de heer Ference geen engels spreekt en dan is het handig om toch een tolk erbij te hebben.

De heer Ference staat al in de hal van het schoolgebouw en neemt ons na een hartelijke ontvangst mee naar zijn kantoor. Wij vertellen aan welke projecten SOS werkt en welke activiteiten wij in petto hebben. De heer Ference wuift met zijn hand en vertelt dat een uitleg van de werkzaamheden van SOS niet nodig is, omdat hij al heel veel van ons weet en heeft gehoord. Hij bedankt ons nu al voor wat er voor de scholen is gedaan in de laatste jaren en is zichtbaar blij. Natuurlijk komt het hygiëneproject ter sprake en ook de heer Ference zegt toe daarin volledig mee te werken en dit project zelfs uit te willen breiden. Daar zijn wij erg blij mee. Het gesprek gaat verder over de toekomst van de scholen en crèches. Binnen 3 - 4 jaar zullen er samenvoegingen van de scholen plaatsvinden en wij spreken af dat zodra er iets bekend is op dat gebied SOS in kennis gesteld zal worden. De heer Ference benadrukt dat de scholen absoluut niet zonder de hulp van SOS kunnen omdat het budget van de Overheid te klein is om als school zelf schriften, werkboekjes en pennen aan te schaffen. Wij kunnen de heer Ference beloven, dat wij er alles aan zullen doen om de scholen zo veel mogelijk te blijven ondersteunen. Wel zeggen wij erbij dat óók wij afhankelijk zijn van donaties. Dat begrijpt hij heel goed en hij hoopt van harte dat er sponsors genoeg zullen zijn en blijven.

Omdat de school op de Ileshi straks ook onder zijn supervisie zal vallen, bespreken wij het probleem van de vloer in de klaslokalen daar. Hij kent de situatie niet of niet goed genoeg maar belooft ons de school een bezoek te brengen en de heer Ference zal ook van zijn kant kijken naar een oplossing. Dat vinden wij een mooi gebaar en wachten met spanning af.

De heer Ference zegt ook een probleem te hebben met kinderen uit zéér arme gezinnen. Bij de RK Kerk in Sovata is een gebouw met 7 kamers van de Gemeente waar nu 28 jongeren mogen wonen uit heel arme gezinnen van buiten Sovata. De reden is dat de ouders het geld niet kunnen opbrengen om leerboeken te kopen en de bus te betalen. Veel jongeren kunnen daarom jammer genoeg ook niet naar school voor een hogere opleiding. Maar omdat deze jongeren heel goed kunnen leren én om een aantal van hen een kans te geven, mogen zij in dat gebouw wonen. Er zijn echter te weinig dekens, beddengoed, handdoeken, toiletartikelen, kleding en schoenen voor deze jongeren. Kan SOS iets betekenen voor deze jongeren? Natuurlijk gaan wij voor oktober zorgen voor de dekens, kleding, schoenen en alles wat er verder nodig is. SOS vindt het erg belangrijk dat kinderen en jongeren kunnen leren en studeren, zij hebben immers de toekomst in handen!! De heer Ference maakt een lijst met namen van de jongeren die in het studentenhuus wonen en zal ook een lijst geven van kinderen die maar af en toe een dag naar school kunnen omdat de ouders geen geld hebben om de kosten voor onderwijs te betalen. SOS streeft er naar dat de ouders hun kinderen zo veel mogelijk naar school laten gaan en zij worden dan gestimuleerd met bijvoorbeeld voedselbonnen voor de winterperiode. Voor SOS is het daarom belangrijk om de lijsten met namen te hebben, zo kunnen wij zien welke kinderen wel of niet naar school gaan. De heer Ference spreekt nogmaals zijn hoop uit dat SOS de scholen kan blijven ondersteunen en zegt blij te zijn met onze ontmoeting.

Na het bezoek aan de heer Ference gaan wij naar onze afspraak met de burgemeester van Sarateni. Arpád, de burgemeester, is duidelijk blij verrast ons te zien en wij worden enthousiast begroet. In zijn kantoor staan flessen Fanta en water met lekkers klaar en hij vraagt hoe onze reis is geweest en hoe het met ons is.

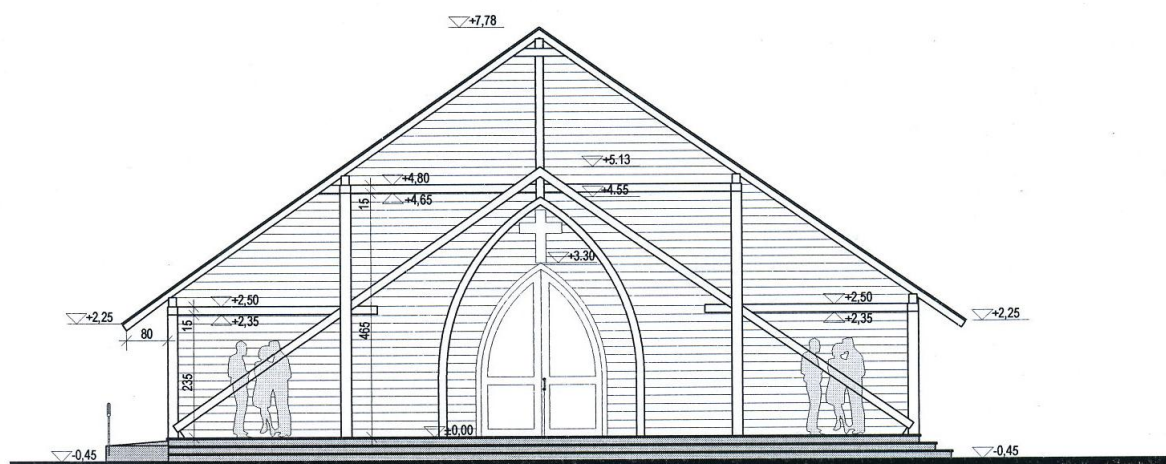
Natuurlijk begint het gesprek eerst over het nieuw te bouwen mortuarium.

Er loopt nog een procedure over de grond met de Overheid en het zal niet lang meer duren voordat die procedure met goede afloop is beëindigd. De realisatie van het mortuarium staat nog steeds gepland voor maart 2012.

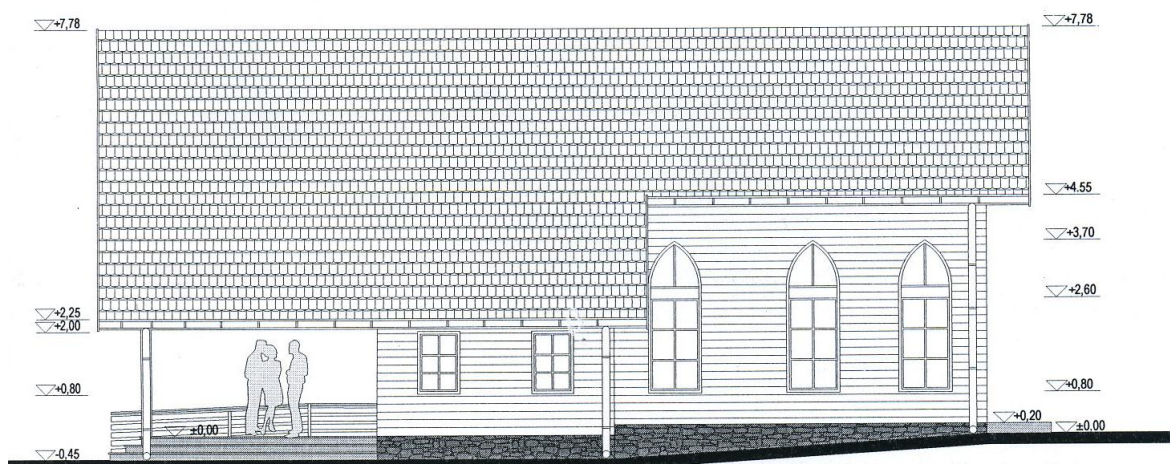
De burgemeester verteld ons dat er prachtig hout is aangekocht en er al gesproken is met de mensen uit dorp die een groot deel van de bouw werkzaamheden op zich gaan nemen.

Alles wat deze mensen zelf kunnen, doen zij ook om onnodige kosten te voorkomen.

De kosten voor de bouw van het mortuarium zijn nog hetzelfde. Voor grondwerk, cement, ijzer en gereedschappen is een bedrag begroot van € 25.000,-. Dit bedrag kan de Gemeente zelf betalen, terwijl het resterende bedrag van 40.000,- voor ruwbouw, dakafwerking, koelelementen, verlichting en aankleding van het gebouw nog te kort schiet.

FATADA PRINCIPALA SC 1:100

FATADA LATERALA DREAPTA ± 0.00 SC 1:100

SOS heeft toegezegd haar sponsors te benaderen voor een donatie van € 1,- per persoon. De gedachte is dat onze sponsors hun vrienden, familie en kennissen vragen om ook € 1,- te storten op de rekening voor de bouw van het mortuarium. Binnenkort komen wij, middels een briefwisseling, hierop terug.

De burgemeester en zijn raadsleden zitten opgewonden te hippen op hun stoel omdat zij blij zijn zich gesteund te voelen door de sponsors van SOS.

Blij verrast waren wij met het bericht dat de Overheid ook het schoolgebouw in Sarateni gaat renoveren. Dat is heel goed nieuws. Er komt zelfs een sportveld op het terrein achter de school. Jammer dat dit sportveld niet overdekt zal worden en in de winterperiode dus niet te gebruiken is. Desondanks is het toch een heel goed initiatief. De Gemeente kan zelf niet zoveel doen aan het schoolgebouw omdat er een brug is ingestort en de reparatie daarvan grote prioriteit heeft.

Ook zal de gemeente verhuizen naar een prachtig pand middenin Sarateni. Er is iemand overleden en de Overheid heeft dit gebouw aangekocht om het Gemeentehuis aan een betere locatie te helpen. Ook dat is een goed bericht.

Een veel minder goed bericht is dat de Roemeense fabrikant van de voedselbonnen failliet is. Het is niet duidelijk wat daarvan precies de reden is, maar wel dat daar geen voedselbonnen te verkrijgen zijn voor oktober. Wij moeten dus op zoek naar een alternatief voor deze voedselbonnen en daar hopen we snel uit te zijn.

Er wordt nog verder gesproken over het schoolgebouw en ook de schoolmaterialen die wij voor deze school hebben meegenomen. In oktober 2010 vroeg Csaba, de leraar gymnastiek, om voor 2 x 15 kinderen een sportpak met sportschoenen en sokken te verzorgen. Wij vertellen de burgemeester dat wij aan die vraag hebben voldaan en dat Piet Kerkhof ons ruimschoots heeft geholpen met deze sportpakken. De ruim 30 sportschoenen hebben wij kunnen halen uit de gedoneerde schoenen. Alle sportschoenen zijn gewassen, hebben nieuwe veters en binnenzooltjes. Via kledingbedrijf Dukson hebben wij er prachtige witte sportsokken bij kunnen doen. Door Yolente en Kees zijn een groot aantal leren voetballen gedoneerd, waarmee het sportteam helemaal compleet is. Ook nu zit de burgemeester weer te glimmen van blijdschap en weet niet meer hoe hij al deze sponsors kan bedanken. De burgemeester zegt dat hij straks meegaat naar de school om te zien hoe blij de kinderen en de gymnastiekleraar zullen zijn bij het zien van al die sportspullen. Nooit eerder hebben wij de burgemeester op deze school gezien en vinden het natuurlijk geweldig dat hij straks met ons meegaat.

Als een van de laatste punten bespreken wij onze overnachtingen bij Attila. Attila wil van geen betaling weten en wuift alle argumenten weg. Wij wisten al dat deze uitnodiging een bedankje zou zijn voor alles wat SOS voor deze mensen doet, maar wij voelen ons toch enigszins bezwaard. Er wordt besloten dat wij privé een bedrag op de rekening voor de bouw van het mortuarium zullen doen en bedanken Attila nogmaals

voor de gastvrijheid. Dat klinkt goed.

Wij nemen afscheid van de mensen van de Gemeente Sarateni en gaan alvast op weg naar de school. Daar wacht Ildiko, het hoofd van deze school, ons op en ook zij verwelkomt ons heel hartelijk. Wij vertellen haar dat de burgemeester straks ook komt om te kijken naar de sportartikelen en de schoolmaterialen die wij mee hebben genomen. Haar mond valt open van verbazing en zij zegt het hartstikke leuk te vinden dat de burgemeester zo geïnteresseerd is.

Wij nemen allerlei zaken met Ildiko door en noteren de dingen die voor oktober weer nodig zijn. Zoals op alle andere scholen zijn ook hier schriften, blocnotes, pennen, knutselmateriaal, kleur stiften en de zo fel begeerde leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal zeer gewenst. Ook voor deze school zullen wij in oktober leesboeken kopen bij de Tesco in Boedapest. Natuurlijk proberen wij ook te zorgen voor de zogenaamde overgangscadeautjes voor de kinderen die naar een hogere klas gaan. Voor deze reis hadden wij van Jan, Elly, Cok en Toos heel veel overgangscadeautjes mee gekregen, waar Ildiko bij het zien ervan steeds oohh en aahhh liet horen. Ze vond de spullen fantastisch.

Er is op deze school een groot gebrek aan kasten waar ordners, documenten en leesboeken in passen. Nu staan er allerlei ordners en stapels papier op krakkemikkige tafels die regelmatig omvallen en de heleboel door elkaar ligt. Dat werkt natuurlijk niet. Wij nemen de maten op en gaan in Nederland kijken wat kunnen doen om dit probleem op te lossen. In oktober 2010 schreven wij in het verslag dat het geven van biologies bijna ondoenlijk is omdat er onvoldoende materialen zijn en dat wat er is kapot of nog maar half bruikbaar is. Op internet hebben wij een prachtige torso gevonden en laten aan Ildiko de uitvoering zien. Dit is helemaal wat zij voor deze school nodig hebben en wij beloven haar deze torso in oktober mee te nemen.

Vanaf april dit jaar starten wij op deze school voor het eerst met het hygiëneproject. Voor twee 1ste klassen en één 2de klas zijn er 60 nieuwe toilettassen gemaakt. Ildiko stelt

voor dat wij de toilettassen zelf aan de kinderen geven. Dat is leuk en wij gaan naar de betreffende klaslokalen. Met grote nieuwsgierigheid kijken de kinderen naar ons en naar de dozen die wij bij ons hebben. Wat zou dat voor spannends kunnen zijn ?? De toilettassen worden door ons uitgedeeld. De meisjes willen natuurlijk graag een roze, paarse of rode toilettas en de jongens een stoere blauwe of groene toilettas. Al snel is het een

geroezemoes, gegiechel en zenuwachtig gedoe onder de kinderen. Een nagelborsteltje werkt lachen in de hand omdat zij absoluut niet weten wat dat is. Ildiko legt stuk voor stuk uit waarvoor de artikelen die in de toilettas zitten dienen en zegt dat de kinderen iedere week 1 uur les krijgen in persoonlijke hygiëne en dat deze toilettas voor hen is maar wel op school moet blijven. Het is schitterend om te zien hoe leuk de kinderen het vinden om zo'n mooie toilettas te krijgen en er ook nog les over het gebruik ervan te krijgen. In oktober nemen wij dan, net als voor alle andere scholen, navullingen mee voor de rest van het schooljaar. Na het maken van de nodige foto's gaan wij naar de gymzaal waar de rest van de dozen staan.

Inmiddels zijn de burgemeester en Attila gearriveerd en wij gaan de dozen openen. De kinderen die de sportpakken even aan mogen voor de foto's staan geduldig te wachten. Wát een feest is dit. Iedereen kijkt zijn ogen uit en ook Csaba, de gymnastiekleraar, heeft één

grote lach op zijn gezicht. Csaba zegt dat het voor het eerst is dat er zulke mooie sportpakken en spullen op deze school zijn. Voor de kinderen is het eigenlijk ook ongelooflijk dat zij nu als één team gekleed kunnen sporten. Geweldig. De burgemeester, Attila, Danny, Csaba en Levente staan de voetballen van Yolente en Kees op te blazen met de meegebrachte pompjes en worden ook een beetje baldadig. De voetballen vliegen door de lucht en het is

een groot spektakel. Een potje basketbal onder de mannen is ook hartstikke leuk om te zien en de dames ruimen alle spullen weer in de banendozen op. Wij drinken nog een kopje koffie en nemen van iedereen afscheid en wensen elkaar een goede tijd.

Rijdend, op weg naar Dr. Ilona de wijkarts, nemen wij een paar happen van een boterham en iets te drinken. Het is al twee uur en wij hebben nog het een en ander op het programma staan. Na aankomst bij Dr. Ilona is zij druk met het behandelen van patiënten en wij moeten even wachten. In de kleine wachtruimte zitten nog twee Roma gezinnen geduldig op hun beurt te wachten. Een van de twee vrouwen geeft ons haar identiteitspas en vraagt of zij ook voedselbonnen kan krijgen in oktober. Wij noteren haar CNP nummer en zeggen haar eerst te bezoeken in oktober voordat wij een toezegging kunnen doen. Ook leggen wij haar uit dat de meeste arme mensen voorrang krijgen in dit geval. Zij accepteert ons antwoord en gaat weer tevreden zitten.

Dr. Ilona is inmiddels klaar met de mensen die in haar spreekkamer waren en lacht als zij ons ziet. Ze is, zo te zien, erg moe en wenkt ons naar haar spreekkamer. Met een diepe zucht gaat zij zitten en wrijft over haar gezicht. Wij vragen haar hoe het gaat en zij antwoordt dat het niet leuk meer is om arts te zijn. De mensen in haar praktijk zijn verdrietig en hopeloos door alle kortingen die de Overheid heeft opgelegd op de kleine pensioentjes en uitkeringen. Daarnaast kunnen patiënten bij wie bijvoorbeeld suikerziekte, een te hoog cholesterolgehalte of epilepsie is geconstateerd, niet voor verdere behandeling naar Tirgu Mures. De kosten van de bus én de kosten van de behandelende arts daar zijn onbetaalbaar voor deze mensen. Het wordt Dr. Ilona ook vaak kwalijk genomen dat zij niet meer kan doen dan zij al doet.

Het afnemen van bloed brengt al de nodige kosten met zich mee en zelfs dat is niet te betalen door deze mensen. Deze ontwikkeling brengt veel onbegrip en meer narigheid met zich mee.

Op onze vraag hoe het gaat met het project vitaminetabletten zegt Dr. Ilona, behoorlijk scherp en bijna hopeloos, te moeten stoppen met het uitdelen daarvan. Zoals u weet heeft

Dr. Ilona altijd de zeer armen gratis kunnen helpen met het stellen van een diagnose en het verstrekken van medicijnen. Mede door de bezuinigingen op de inkomens en de nieuwe regels zijn de mensen hopeloos en verdrietig. De bossen worden leeggeroofd voor een beetje hout voor hen zelf of om te verkopen om toch maar iets van eten te kunnen kopen. Deze situatie zorgt er ook voor dat het ontvangen van gratis

vitaminepillen wordt opgevat alsof ook medicijnen gratis zijn. Wanneer dan blijkt dat dat niet zo is wordt Dr. Ilona bedreigt en kan absoluut géén gratis medicatie meer geven. Zij moet nu een paar lei vragen voor een doosje medicijnen en een behandeling. Dat kan zéker niet iedereen betalen en die mensen komen al helemaal niet meer naar haar toe. Wij kregen het zelfs benauwd van dit verhaal, zeker omdat Dr. Ilona bij het vertellen haar handen om de nek deed alsof ze gewurgd wordt. Bah, dat klinkt helemaal niet goed. En weer zijn de meest armen de klos !!!!

Ook dr. Ilona is erg blij met het incontinentiemateriaal en de meegebrachte medicijnen. Voor het toilet in haar praktijk hebben wij ook een zeepdispenser meegenomen en papieren handdoekjes. De dispenser zal minder snel gestolen worden, omdat de zeepdispenser aan de muur bevestigd gaat worden. Van de dochter van Gert-Jan hebben wij dozen vol toiletpapier gekregen en ook Dr. Ilona is daar heel blij mee. Toiletpapier is duur en wordt ook vaak uit de toiletruimte bij artsen en ziekenhuizen gestolen.

Wij kijken tijdens het gesprek haar spreek- en behandelkamer nog eens rond en zien dat er een kinderbureautje staat waar zij of haar assistente aan moeten werken. Dat is veel te klein en ook de dossiers van de te behandelen patiënten kunnen niet veilig in een la worden opgeborgen. De bureaustoelen zijn ook niet veel soeps en zijn dringend aan vervanging toe. De assistente van Dr. Ilona, een jonge co-arts, woont 40 kilometer

verder in een ander dorp en komt iedere dag met de bus naar de praktijk. Door de komst van deze assistente kan Dr. Ilona op haar beurt meer huisbezoeken brengen aan patiënten die ernstig ziek of terminaal zijn.

Wij voelen ons akelig na dit bezoek en moeten de verhalen van Dr. Ilona even laten bezinken. Aan dit soort problemen kunnen wij niet veel meer doen dan hopen op een betere tijd. Wij wensen Dr. Ilona heel veel sterkte en gaan snel naar de mensen op de vuilnisbelt die vast al staan te wachten op onze komst.

Gelukkig is het eindelijk even droog en is het weer een klein beetje opgeklaard. Na veelvuldig contact met onze Roemeense hulpverleners wisten wij al dat de kleding en schoenen die wij daar in oktober 2010 hebben achtergelaten voor verkoop, een succes is geweest. De mensen hebben daardoor een beetje inkomen gekregen en konden de winter redelijk doorkomen. Ook nu hebben wij weer 80 bananendozen met de mooiste kleding, gebruikte en nieuwe schoenen en nieuw ondergoed, zelfs nog in de verpakking.

Bij aankomst staan er een aantal mensen inderdaad op de uitkijk en roepen snel de andere gezinnen erbij. De mannen helpen ons de bananendozen uit de auto te halen en de vrouwen lopen breed lachend op ons af om ons te verwelkomen met dikke kussen. De

groep mensen die naast de vuilnisbelt wonen, bestaat uit acht gezinnen die hun werkzaamheden altijd op de vuilnisbelt hadden. Deze vuilnisbelt is sinds januari 2010 gesloten en er mag niets meer gestort worden. Voor deze mensen is niet zomaar werk of een andere oplossing te vinden. Doordat zij nu kleding kunnen verkopen, hebben zij toch een beetje inkomen.

Het gaat redelijk goed met deze mensen en zij zijn opgewekt en vrolijk. Jammer dat wij voor deze reis nog geen generator bij ons hebben. Het zou zo fijn zijn als de kinderen ook 's-avonds als het donker is met licht hun huiswerk zouden kunnen maken. Misschien lukt het in oktober om alsnog een generator mee te nemen.

De dozen worden keurig verdeeld onder de gezinnen en zij bedanken ons heel hartelijk.

De mensen vragen ons om ook de sponsors heel hartelijk te bedanken voor de dozen van oktober, de voedselbonnen voor de winter en deze bananendozen. Natuurlijk brengen wij hun grote dank over naar alle sponsors.

De hele groep zwaait ons uit en wij vertrekken snel naar de Naschoolse Opvang waar Tunde, de begeleidster, en een groep kinderen zitten te wachten.

Binnen, in het gebouw van de Naschoolse Opvang staat een prachtig gedekte tafel en Tunde verteld dat zij de hele dag bezig is geweest om voor ons een maaltijd klaar te maken. Dat klinkt ons goed in de oren en het water loopt ons in de mond bij het ruiken van de heerlijke geuren. Zij is zó gelukkig met wat de sponsors van SOS allemaal doen voor deze kinderen dat zij haar dankbaarheid wil laten zien met een heerlijke Hongaarse maaltijd.

Wij zijn al zo'n kwartiertje binnen als de districtmanager van het Kinderhuis van Broeder Csaba binnenkomt. Wij ontmoeten een heel aardige man met een open en vriendelijk gezicht. Zijn naam is David en sinds 3 jaar werkzaam als vrijwilliger voor het technische beheer van de naschoolse opvang en de kinderhuizen van Broeder Csaba in deze regio van Roemenië. Zelf is hij vader van 3 kinderen en een gepensioneerde engineer.

Na zijn pensioen heeft hij besloten zijn tijd te besteden aan mensen die zijn hulp nodig hebben en is op die manier bij de naschoolse opvang betrokken. Tijdens de heerlijke maaltijd verteld David dat hij districtmanager is voor 1100 kinderen, verdeeld over de kinderhuizen in dit gebied. Dat is een hele klus, maar het gaat heel goed en David is blij dat hij zijn steentje kan bijdragen aan een betere wereld.

Het gesprek komt op het realiseren van het toilet in het gebouw van de Naschoolse Opvang. Het gebouw blijkt van de Gemeente Sovata te zijn en David zegt dat hij al direct na de landelijke inspectie contact heeft gehad met de Gemeente. Helaas kan de Gemeente niets voor de Naschoolse Opvang doen en komt het probleem op het bordje van het Kinderhuis van Broeder Csaba. Ook het kinderhuis heeft natuurlijk te maken met enorme bezuinigingen en regels, zodat ook daar geen geld is voor het realiseren van een toilet. David legt ons het plan helemaal uit aan de hand van een tekening en verteld daarbij dat een septictank ook nodig zal zijn voor afvoer van het toilet.

De Gemeente heeft namelijk in dit gebied nog steeds geen riolering aangelegd. Ook geen stromend water dat er 5 jaar geleden al had moeten zijn. Gelukkig heeft David ook heel goede contacten met de Gemeente Sovata en hij zal moeten zorgen voor toestemming voor het plaatsen van een toiletgroep. Het is nog niet bekend wat de kosten zouden kunnen zijn van het plaatsen van een toiletgroep, maar David zal contact houden met Levente en Levente zal ons alle gegevens doorgeven.

David kijkt ons hoopvol aan en wij beloven hem dat SOS zal helpen de toiletgroep te realiseren om te voorkomen dat dit gebouwtje gesloten wordt. Er zouden weer tientallen kansarme kinderen de dupe zijn en dat laten wij niet gebeuren !!!

Ondanks de problemen rond de bezuinigingen, de armoede en de onrustige uitdeling op Hostad hebben wij toch veel mensen kunnen helpen en voelden wij ons blij en trots, héél trots, mede dank zij u als donateur, sponsor en vriend van SOS.

Dankzij u is onze volgende reis al weer gepland van 7 oktober t/m 15 oktober 2011.

De hulpverleners van deze reis, van links naar rechts:
Coby, Marry. Zsolt, Yvonne, Dan, Lia, Levente en Margriet.

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en velen van u vragen ons:

"Wat kunnen wij naast een financiële steun en kleding donaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de school- en crèche projecten van SOS ?"

Naar aanleiding van deze vraag hebben wij een wensenlijst samengesteld met artikelen die voor de scholen én crèches heel erg belangrijk zijn.

Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken bij wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

WENSENLIJST

SCHOOL NR. 2 , ILIESI, PRAIDULUI en SARATENI

VOOR DE LAGERE SCHOLEN voor kinderen van 6 t/m 14 jaar:

Schriften	Vouwbaardjes (gekleurd) A4 en A5
Ballpoints (bijvoorbeeld met reclama-naam)	Kleurstiften
Potloden en linialen	Potloden en linialen
Puntenslijpers en scharen	Puntenslijpers en scharen
Knutselmaterialen	Pritt plakstiften

VOOR DE CRÈCHES voor kinderen van 3 t/m 5 jaar

Kleurboekjes	Puntenslijpers en scharen
Kleurtjes	Grote kralen om te rijgen
Vouwblaadjes	Crêpepapier

VOOR HET HYGIËNEPROJECT de aanvullingen voor de persoonlijke toiletten:

Tandpasta	Kammen
Keukenhanddoekjes (nieuw)	Nagelknippers
Handzeep	Nagelborstel
Set met zeepdoos, tandenborstelhouder, beker	

Het Kinderhuis van Broeder Csaba heeft gevraagd om 600 paar sokken, nodig voor kinderen tussen de 3 en 18 jaar, 100x bestek, schoonmaakmiddelen, wasmiddelen en bezems, dweilen, werkdoekjes, theedoeken en handdoeken.

Natuurlijk blijven ook financiële donaties hard nodig. Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië voor de lagere scholen werkboekjes, leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal en buiten speel attributen zoals schommel, wip en klimrek aangeschaft.

Wilt u uw hulp aan Stichting Ondersteuning Sovata verder uitbreiden, heeft u nieuwe contacten die wij van informatie kunnen voorzien of die willen sponsoren op welke manier dan ook, laat het ons weten:

Per brief of kaart aan:

S.O.S.

Postbus 282

2990 AG BARENDRECHT

Per email: info@stichtingsovata.nl

Telefonisch: Yvonne Willebrands 06 24 52 19 69

Coby Teuben 06 13 41 71 28

Dan Kleefkens 06 55 78 57 37

Neem een kijkje op de website en reageer !!

www.stichtingsovata.nl